

POSTANOWIENIE

27 sierpnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Jacek Grela

na posiedzeniu niejawnym 27 sierpnia 2025 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku S.M.

z udziałem C.O., W.P., A.F., P.O., B.O., J.M. i A.M.

o zasiedzenie,

na skutek skargi kasacyjnej W.P.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Sieradzu

z 18 września 2023 r., I Ca 374/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. ustala, że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania kasacyjnego związane ze swoim udziałem w sprawie.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 24 maja 2023 r. Sąd Rejonowy w Wieluniu VIII Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Pajęcznie stwierdził, że S.M. nabył przez zasiedzenie z dniem 1 stycznia 2014 r. prawo własności niezabudowanej nieruchomości, położonej w miejscowości D., gmina N., oznaczonej jako działka o nr [...] o powierzchni 1,00 ha, dla której to nieruchomości nie jest prowadzona księga wieczysta ani zbiór dokumentów.

Postanowieniem z 18 września 2023 r. Sąd Okręgowy w Sieradzu oddalił apelację.

W skardze kasacyjnej W.P., jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazała na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Zdaniem skarżącej w sprawie występują istotne zagadnienia prawne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (zob. postanowienia SN: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07; z 26 września 2005 r., II PK 98/05; z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Problemy wskazywane przez skarżącą zostały już rozstrzygnięte w postanowieniu SN z 28 października 2020 r., IV CSK 55/19. Zgodnie z nim uprawnienie do doliczenia posiadania poprzednika przysługuje nie tylko na skutek dziedziczenia (art. 176 § 2 k.c.), ale także jeżeli dochodzi do następstwa w posiadaniu w wyniku przewidzianego w art. 176 § 1 k.c. przeniesienia posiadania przez poprzednika na następcę w jeden ze sposobów określonych w art. 348-351 k.c. Zdarzenia te mogą nastąpić w powiązaniu. Spadkobierca kontynuuje posiadanie spadkodawcy z chwilą otwarcia spadku. Gdy jest kilku spadkobierców, przejęcie władania nieruchomością przez niektórych z nich samowolnie, w sposób pozbawiający pozostałych jej posiadania, jest bezprawne i art. 176 k.c. nie ma w takim wypadku zastosowania. Dla spadkobiercy samowolnie obejmującego udziały, których posiadanie odziedziczyli inni spadkobiercy, okres posiadania samoistnego ich udziałów liczy się od chwili objęcia tych udziałów w posiadanie i wyzucia z posiadania reszty spadkobierców. Jednak w wypadku, kiedy jeden ze spadkobierców staje się wyłącznym posiadaczem za zgodą pozostałych spadkobierców, którzy - choćby w sposób dorozumiany - przekazują mu odziedziczone posiadanie - dochodzi do następczego przeniesienia posiadania między spadkobiercami, ze skutkami przewidzianymi w art. 176 § 1 k.c.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązuje jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 1 w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Jacek Grela

[S.J.]

[SOP]